

OPINIE

Met elkaar, niet zonder elkaar

Friesland kenmerkt zich door vrijheid, verbondenheid, betrouwbaarheid en ja, ook een tikkie eigenzinnigheid. Wij zijn onszelf, zorgen voor elkaar en afspraak is afspraak. En ja, dat doen we op onze eigen manier. Daar hebben we ook een woord voor: mienskip. Een leefbare 'iepen mienskip' is essentieel voor de uitdagingen van vandaag en morgen. En daarom roepen we de provincie op om werk te maken van het regenboogbeleid.

Afgelopen decennia is hard gewerkt aan de acceptatie van lhbtq+ en andere minderheden in ons land. Hoe trots waren we dat het eerste homohuwelijk in Nederland plaatsvond. Steeds meer jongeren

weten dat de liefde breder en groter is dan alleen tussen man en vrouw maar toch moeten we constateren dat er uitdagingen zijn.

We leven met elkaar in een tijd van groeiende polarisatie en intolerantie. Voor het eerst is er sprake van toename van agressie, pesten en buitensluiten gericht tegen mensen uit de regenbooggemeenschap. Een mannenpaar dat wordt aangevallen, omdat ze hand in hand lopen. De bi+leraar die voortdurend wordt uitgescholden. Een boerenzoon die uit angst buitengesloten te worden niet vertelt dat hij op mannen valt. Een lesbische oma in het verzorgingstehuis die terug moet in de kast. Een kind dat wordt gepest, omdat het niet wil zeggen of het een jongen of een meisje is. Kinderen die uit huis worden gezet als ze uit de kast komen. Sprekkoren in voetbalstadions. Discriminatie in

appgroepen. Lhbtq+ jongeren en ook andere minderheidsgroepen blijken in vergelijking met hun leeftijdgenoten minder gelukkig te zijn. Ze hebben veel vaker suïcidale gedachten en proberen vaker zelfmoord te plegen. Vele voorbeelden die illustreren dat er geen enkele reden is om achterover te leunen. Regenboogbeleid in brede zin is én blijft noodzakelijk.

Provinciale Staten hebben op 27 mei 2020 besloten dat Friesland een regenboogprovincie wordt en dat er een actief regenboogbeleid moet komen. Op 29 juni 2022 hebben de Staten besloten om voor dit regenboogbeleid geld beschikbaar te stellen. Geld voor regenboogbeleid dat inclusiviteit, sociale acceptatie en veiligheid zal bevorderen. En nu wil het provinciebestuur ineens geen geld meer uittrekken voor regenboogbeleid. Het voorstel hier-

toe wordt op woensdag 28 februari besproken in Provinciale Staten.

De regenboog is onderdeel van een groter geheel dat staat voor een inclusieve samenleving. Wij roepen alle Statenleden op om 'ja' te zeggen tegen een actief regenboogbeleid met bijbehorende financiële middelen voor de provincie Fryslân en regie te nemen in het 'oparbedzjen' met alle betrokken organisaties.

Want iedereen in Friesland moet zichzelf kunnen zijn. Iedereen op hun eigen manier. Want wij laten niet toe dat één van ons wordt bedreigd, gepest of buitengesloten. Want afspraak is afspraak. Want iedereen wil een leefbare 'iepen mienskip'. We investeren samen in een inclusieve samenleving. Wij helpen graag mee. Gedeputeerde Staten pak het op! In Friesland willen we dat iedereen zich 'welkom' voelt.

Gedeputeerde Staten willen in Friesland géén actief regenboogbeleid voeren: het is geen kerntaak voor de provincie en bovendien ontbreekt het geld. Woensdag nemen Provinciale Staten hierover een besluit. In dit opiniestuk roepen ruim 180 vertegenwoordigers van allerlei organisaties de Staten op juist wél in actie te komen.

Ondertekenaars:

Elze Klinkhammer (voorzitter raad van bestuur woningcorporatie **Accolade**)
 Bastiaan Pelikaan (voorzitter college van bestuur Aeres)
 Alex de Jager (directeur **Afûk**)
 Jorien Bakker (bestuurslid **Aletta Jacobs** Noord-Nederland)
 Marcel Kuin (voorzitter raad van bestuur **Antonius Zorggroep**)
 Fred van Gelderen (CFO **AppMachine**)
 Sjoerd Bootsma & Immie Jonkman (directie **Arcadia**)
 Jurriaan Hoekstra (directeur **Bakker Vakkeuken**)
 Romke Kooijenga (directeur **Bedrijfsadvies Noord-Nederland**)
 Mariken Gaanderse (directeur **BeStart**)
 Petra Boorsma (directeur **Biosintrum**)
 Folkert Botma (directeur **Botmas**)
 Biense Dijkstra (directeur **Bouwgroep Dijkstra Draaisma**)
 Durk-Pieter Noordenbos (directeur **BW H Ontwerpers**)
 Caspar van den Berg (decaan **Campus Fryslân Rijksuniversiteit Groningen**)
 Alex Bonnema (voorzitter raad van bestuur **Caparis**)
 Miranda Bakker & Jan Dirk van Iperen (locatiemanagers **Centraal Orgaan opvang asielzoekers**)
 Aukje van der Veen (voorzitter **Claim Your Future**)
 Cees van der Meer (veiligheidscoördinator **COC Fryslân**)
 Joost Visser, secretaris (**Coöperatieve Vereniging Fricolore: Berechja College, Bornego College, Chr. Gymn. Beyers Naudé, CSG A.M. Schurman, CSG Bogerman, CSG Comenius, CSG Emelwerda**)

College, CSG Liudger, CSG Ulbe van Houten, De Diken, Dockinga College, Inspecteur Boelensschool, Lauwers College & Marne College)
 Anne-Goaitske Breteler (**cultureel antropoloog**)
 Monique van der Meer (directeur **dBieb**)
 Petra van der Wier (directeur **De Bouwvereniging**)
 Geesje Duursma (directeur **De Pleats Burgum**)
 Marcel Jonker (voorzitter bestuur **Doarpstún Snakkerbuorren**)
 Theo Andreae (directeur **Doarpswurk**)
 Jan Knol (directeur **Dokwurk**)
 Romkje Knipscheer-Benedictus (secretaris **Doopsgezinde Gemeente Buitenpost**)
 Roelof Akse (predikant **Doopsgezinde Gemeente Damwoude**)
 Geja Laan (predikant **Doopsgezinde Gemeente Feanwâlden**)
 Marjan Vermeulen (voorzitter **Doopsgezinde Gemeente Heerenveen & Tjalleberd**)
 Giel van Leersum (secretaris **Doopsgezinde Gemeente Holwerd, Blija & Ternaard**)
 Tjitske Hiemstra (predikant **Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden**)
 Annie Rekker van der Werff (predikant **Doopsgezinde Gemeente Westereen**)
 Gesa Roßkamp (voorzitter **DWARS**)
 Sandra van Gaalen (directeur **Fers**)
 Jellie Tiemersma (voorzitter raad van toezicht **Fier**)
 Hester Simons (directeur **Film in Friesland**)
 Remco Meijerink (voorzitter college van bestuur **Firda**)
 Klaas Zandberg (directeur **Fries Landbouwmuseum**)

Kris Callens (directeur **Fries Museum & Keramiekmuseum Prinsessehof**)
 Hester Postma (directeur **Fries Scheepvaart Museum**)
 Hans van der Werf (directeur **Friese Milieufederatie**)
 Arnold de Jong (ceo **Fritom Group**)
 Curvalicious Diamond (**Fryske dragqueen**)
 Nick Boersma (voorzitter **Generatie 2035**)
 Lineke Kleefstra (directeur **GGD Fryslân**)
 Hielke van der Leo (directeur **GO180**)
 Rudy Dijkstra (directeur **HDM Pipelines, Acquaint & HULO**)
 Daniëlle Bekkering (directeur **Healthy Ageing Network Northern Netherlands**)
 Jan van Iersel (voorzitter college van bestuur **Hogeschool Van Hall Larenstein**)
 Piter Zwart (voorzitter **Iepenloftspul Snakkerbuorren**)
 Binne Visser (voorzitter **Innovatiecluster Drachten**)
 Hendrikus Venema & Hans-Paul van der Snee (directie **Innovatiepact Fryslân**)
 Henk de Vries (directeur **It Fryske Gea**)
 Nynke Hinke Rintjema (voorzitter **JFNP**)
 Maico Zon (voorzitter **Jonge Democraten Fryslân**)
 Inge Peetsma (voorzitter **Jonge Socialisten Fryslân**)
 Marcia de Graaff (directeur **Kening fan 'e Greide**)
 Alex Riemersma (scriba Protestantse Wijkgemeente **de Jacobijner**)
 Nynke Boonstra (directeur **KieN Zorg**)
 Jorrit van Kaam (directeur **Klare Koek**)
 Liesbet Geijlvoet (bestuur **Kleurrijk Fryslân**)
 Adrie Warmenhoven (directeur **Koninklijk Eise Eisinga Planetarium**)

Kor van der Meulen (voorzitter **Koninklijke Horeca Fryslân**)
 Wiebe Wieling (voorzitter **Koninklijke Vereniging De Friesche Elfsteden**)
 Erik Kooistra (directeur **Kooistra Jumbo Supermarkten**)
 Doet Boersma (directeur **Kunstacademie**)
 Claudy Jongstra (**kunstenaar & activist**)
 Femke van de Wiel (directeur **Kunstkade**)
 Douwe Zeldenrust (directeur **Keunstwurk & voorzitter directeurenoverleg Leeuwarder Culturele Instellingen**)
 Jeanet Bosch & Henkjan Bosch (**Leger Des Heils**)
 Bernard Maarsingh (directeur **Maarsingh & Van Steijn**)
 Jessica Tuinman (directeur **Marketing Crew**)
 Koos Boot (ceo **Mediahuis Noord**)
 Corrie Ponne (directeur **Media Innovatie Campus**)
 René Koster (**media-ondernemer**)
 Patrick Vink (voorzitter raad van bestuur **Medisch Centrum Leeuwarden**)
 Hilde Mulder (directeur **Meeuw Jonge Theatermakers**)
 Simon Szilvia (manager **Mentor Programma Friesland & Mentoring Europe**)
 Martin Cnossen (directeur **Merk Fryslân**)
 Arie van Barneveld, Tineke Admiraal, Marijke Westerhof, Carla van Hoorn, Heleen van Barneveld, Karen Ket & Bas Andriess (bestuur **Moeders & Vaders van Fryslân**)
 Koen Haringa (directeur **Mooiedingenmakers**)
 Han Steenbruggen (directeur **Museum Belvédère**)
 Wyberen Jorritsma (directeur **Museum Dr8888**)
 Manon Borst (directeur **Museum Martena**)

Mei-elkoar, net sûnder elkoar

Fryslân stiet bekend om syn frijheid, ferbining en betrouberens en is ek in bytsje eigensinnich. Wy binne ússels, soargje foar elkoar en wy hâlde ús oan ús wurd.

En ja, dat dogge wy op ús eigen wize. Dêr hawwe wy in prachtich wurd foar: mienskip. In leefbere mienskip is tige wichtich foar de útdagings fan hjoed en moarn. Dêrom roppe wy de provinsje op om wurk te meitsjen fan it reinbôgebelied.

De ôfrûne jierren is der hurd wurke oan de akseptaasje fan lhbtiqua+ en oare minderheden yn ús lân. Hoe grutsk wienen wy dat it earste homohoulik yn Nederlân plakfûn.

Hieltid mear jongeren witte dat de leafde breder en grutter is as allinnich tusken man en frou mar dochs moatte wy konstatare dat der útdagings binne.

Wy libje mei-inoar yn in tiid fan polarisaasje en yntolerânsje. Foar it earst sjogge wy in tanimmen fan agresje, pesterij en it bûtensluten rjochte op minsken út de reinbôgemienskip. Twa manlju dy't oanfallen wurde omdat sy hân yn hân rinne. De bi+master dy't út en troch útskolden wurdt. In boersoan dy't benaud is om bûtensletten te wurden en dêrom net fertelt dat er op manlju falt. In lesbyske beppe dy't yn it fersoargingstehûs werom yn 'e kast moat. In bern dat pest wurdt om't it net sizze wol oft it in jonkje of in famke is. Bern dy't út hûs setten wurde as sy út de kast komme. Sprekkoaren yn it fuotbalstadion. Diskriminaasje yn

appgroepen. En lhbtiqua+jongerein en ek oare minderheidsgroepen blike yn ferliking mei heteroseksuele leeftiidsgenoaten minder lokkich te wêzen; sy hawwe folle faker suïdiale gedachten en besykje faker harrensels tekoart te dwaan. In soad foarbylden dy't sjen litte dat der gjin inkele reden is om efteroer te hingjen: reinbôgebelied yn de brede sin bliuwt needsaak.

Provinsjale Steaten hawwe op 27 maaie 2020 besletten dat Fryslân in reinbôgeprovinsje wurdt en dat der in aktyf reinbôgebelied komme moat.

Op 29 juny 2022 hawwe Provinsjale Steaten besletten om jild beskikber te stellen foar dat reinbôgebelied. Jild foar in reinbôgebelied dat ynklusiviteit, sosjale akseptaasje en feiligens befoarderje sil.

Mar no wol it provinsjale bestjoer ynienen gjin jild mear be-

skikber stelle foar it reinbôgebelied. It foarstel dêrta wurdt op woansdei 28 febrewaris 2024 bepraat troch Provinsjale Steaten.

De reinbôge is part fan in grutter gehiel dat stiet foar in ynklusive mienskip. Wy roppe alle Steateleden op om 'ja' te sizzen foar in aktyf reinbôgebelied mei de finansjes dy't dêrfoar nedich binne foar de provinsje Fryslân en om rezjy te nimmen yn it oparbeidzjen mei alle belutsen organisaasjes.

Want elk moat der wêze meie yn Fryslân, op eigen wize. Wy steane net ta dat ien fan ús bedrige wurdt, pest of bûtensletten. Want ôfspraak is ôfspraak. Elkenien wol in leefbere iepen mienskip. Wy ynvestearje mei-inoar yn in ynklusive mienskip. Wy helpe graach mei. Deputearre Steaten: pak it op! Yn Fryslân wolle we dat elk it gefoel hat wolkom te wêzen.

FOTO HOGE NOORDEN/JACOB VAN ESSEN

Wini Weidenaar (producent **musical De Tocht**)
Martine Brandsma (directeur **Nationaal Testcentrum Circulaire Plastics**)
Froukje Hernamdt (directeur **Natuurmuseum Fryslân**)
Serge Hollander (directeur **Neushoorn**)
Erica Schaper (voorzitter college van bestuur **NHL Stenden & voorzitter Universiteit van het Noorden**)
Klaas Sietze Spoelstra (directeur **Nij Sicht**)
Bert Kleinlugtenbeld (voorzitter raad van bestuur **Nij Smellinghe**)
Dina Boonstra (directeur **Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij**)
Corrie van Noort (directeur **Noortzicht**)
Mirjam Bos (directeur **Notariskantoor Mirjam Bos**)
Nynke-Rixt Jukema (directeur **NRJ Architectuur**)
Daniële Streep (directeur **Oerol Festival**)
Piter Veenstra (eindredacteur radio **Omroep Max**)
Bart Kingma (programmamaker **Omroep Fryslân**)
Paul Bieze (voorzitter **Omroep Súdwest**)
Lennart Geerts (redactiechef **Omroep Zilt**)
Sytse Oreel (directeur **Oreel Metaalbewerking**)
Baukje de Vries (directeur **Paddy O'Ryan** Leeuwarden)
Joost Pâques (directeur **Paques Biomaterials**)
Maaïke Beckers & David Lelieveld (directie **Pier21**)
Daniël Geerts (voorzitter **Pink! Noord-Nederland**)
Arjen Droog (directeur **Planbureau Fryslân**)
Sjoerd Feitsma (directeur **Platform**)

Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst)
Bram Nauta (directeur **PlusNauta**)
Folkert Bangma (voorzitter **Pompeblêd Scholengroep: 't Schylger Jouw, Burgemeester Waldaschool, De Jutter, OSG Piter Jelles, OSG Sevenwolden, OSG Singelland, RSG Magister Alvinus, RSG Simon Vestdijk, Stellingwerf College & VariO Onderwijsgroep**)
Herman Schreuder (directeur **Post-Plaza & Vie Via**)
Fake Koekoek (scriba **Protestantse gemeente Heerenveen**)
Gerben Hoogterp (predikant **Protestantse Gemeente Lekkum**)
Riemer Praamsma (klassispredikant **Protestantse Kerk Fryslân**)
Frits Pasveer (secretaris **Raad van kerken in Fryslân**)
Femke de Walle (**radio-dj**)
Laurens Breeuwsma (bestuurder **Re-Care**)
Margryt Fennema & Louis Zantema (co-founders **Reducept**)
Bestuur (**Regenboogbelang Heerenveen**)
Jan van Belle (predikant **Remonstranten Leeuwarden**)
Hermen ten Wolde (voorzitter **Rood Leeuwarden**)
Cynthia Grondsma (namens **Rotshuizen Geense Advocaten**)
Ard de Graaf (algemeen directeur **SC Cambuur**)
Ferry de Haan (algemeen directeur **SC Heerenveen**)
Elly van der Goot (directeur **Schouburg De Lawei**)
Andries van Weperen (voorzitter **SDG Netwurk**)
Wendy Gooren (bestuur **Sense of Place**)

Sipke Jan Bousema (presentator & directeur **SJB Media**)
Ate van der Meer (directeur **Snakeware**)
Jesse Bos (voorzitter **Socialistische Partij Jongeren**)
Anna Teuben-Bokma (voorzitter **Solidair Friesland**)
Heleentje Swart (programmamanager **Spark the Movement**)
Janneke Hoitinga (voorzitter **Sportstad Heerenveen**)
Jelle van der Meulen (hoofd programmering **Stadsschouwburg de Harmonie**)
Gerlof Reijneker (directeur **Steinfort**)
Steven de Jong & Wenda van der Pol (directie **Steven de Jong Films**)
Anne de Bruijn, Joanneke Romkema, Bert Muller & Lenie Lap (plaatselijke commissie **St. Vitus Wetsens**)
Romke Gabe Draaijer (**theatermaker**)
Anke Bijlsma (directeur **Theaterkerk Nes**)
Jan Martin Wijnsma (voorzitter raad van bestuur **Tjongerschans**)
Evert Jorritsma (directeur **Topsport Noord/Team NL**)
Esmee Visser (**topsporter**)
Arjen Dijkstra (directeur **Tresoar**)
Valentijn Fit (directeur **Tryater**)
Mirka Antolovic (directeur **Tumba**)
Doeke van Wieren (directeur **TWA Architecten, GEAR & Oarshûs**)
Lutz Jacobi (**oud-Tweede Kamerlid**)
Jan-Michiel van der Gang (directeur **Van der Gang Dokkum**)
Martin Matser (directeur **Van der Valk Exclusief Hotels**)
Dennis Gijsman (directeur **Van Vuuren**)
Wietske Wiersma (voorzitter **Verenigde Christelijke Gemeente Doopsgezind & Remonstrants**)

Evert Jan van Nijen (directeur **Vereniging Circulair Friesland**)
Floriaan Zwart (directeur **VVV Waterland van Friesland**)
Wouter van der Heij (directeur **Waddenvereniging**)
Ger van Langen (directeur **Wagenborg Passagiersdiensten**)
Hein Molenkamp & Ronald Wielinga (directie **WaterAlliance**)
Eva van Netten (artistiek leider **Welcome to the Village & bestuur Queer Factory**)
Ulbe Tjallingii (secretaris **werkgroep Geloof & Homoseksualiteit Friesland**)
Joanneke Romkema, Liesbeth de Vries & Sietze Streekstra (**werkgroep Regenbooggemeente Noardeast-Fryslân**)
Johannes Boonstra & Cees Buisman (executive board **Wetsus**)
Leo de Graaf (directeur **Wierenga & De Graaf**)
Martine Huizinga (directeur **Wonen Noordwest-Friesland**)
Murk-Jaep van der Schaaf (regisseur **Wurk fan Murk**)
Dennis Carton (directeur **YnBusiness**)
Jacqueline Hofstede (directeur **Ynova Innovation Partners**)
Liesbeth Schievink (directeur **Zaak van Interactie**)
Syb van der Ploeg (**zanger De Kast**)
Nynke Laverman (**zangeres, songwriter & theatermaker**)
Sytse de Haan (directeur **Zee van Tijd Holwerd**)
Marieke Andreae (directeur **Zorgplein Noord**)

De column van Wim Beekman is terug op 9 maart.

De redactie stelt reacties van lezers op de inhoud van de krant op prijs. U kunt ze per brief of per e-mail sturen.

adres:
Redactie LC,
Ingezonden
Postbus 394
8901 BD Leeuwarden

mail:
ingezonden@lc.nl
Vergeet niet uw naam en volledig adres te vermelden. Ingezonden brieven mogen maximaal 200 woorden tellen, bijdragen voor Te Gast maximaal 500. Inzendingen kunnen worden geredigeerd en ingekort.

De uitgever van de LC mag geplaatste bijdragen in een databank, bestemd voor elektronische uitgaven, opnemen.

Reageren op het nieuws? ingezonden@lc.nl